

Børnevenlig retspleje – tjekliste for fagpersoner

Hvilke foranstaltninger er der brug for at træffe, for at processen bliver børnevenlig?

Vil barnet være i stand til at gøre brug af sin ret til at blive hørt?

- Der er behov for, at forholdene tilpasses, så det sikres, at barnet bliver hørt.
- Fagpersonerne bør klart anerkende denne ret gennem hele processen.

Får barnet faglig og personlig støtte?

- Faglig støtte kan tænkes givet af bl.a. socialarbejdere og psykologer.
- Betroet person.

STØTTE

Hvordan kan barnet blive informeret om processen og sine rettigheder?

- Gennem mundtlig og skriftlig information.
- Information, der er tilpasset barnets alder, modenhed, forståelsesniveau og kommunikationsvanskeligheder.
- Visuelt materiale.

Hvordan kan barnet blive forberedt til afhøringen?

- Støttepersonen bør kontrollere:
  - at barnet føler, at det er blevet informeret tilstrækkeligt om sine rettigheder
  - at barnet ved, hvad det kan forvente under processen.
- Forberedelsen bør finde sted kort før afhøringen.
- Der bør afholdes forberedende børnevenlige møder og besøg.
- Særlige behov i forbindelse hermed bør fastlægges.

Hvad bør barnet udspørges om før afhøringen?

- Passer stedet og tidspunktet barnet?
- Hvem skal ledsage barnet som dets betroede person?
- Er der personer, som ikke bør deltage i afhøringen?
- Behøver de beskyttelsesforanstaltninger?
- Hvem bør foretage afhøringen?
  - Køn og erhverv er afgørende.

Hvad opnås der ved at gennemgå sådanne enkeltheder sammen med barnet?

- Barnet kan få indflydelse på, hvordan det bliver afhørt.
- Barnet kan lære den person at kende, der foretager afhøringen.

Hvilke foranstaltninger før en afhøring er med til at gøre den børnevenlig?

- Fastlæggelse af retningslinjer for adfærd.
- En kort ventetid efter ankomst og før afhøringen.
- Et børnevenligt venteværelse.

Fasen inden retssagen

Hvilke foranstaltninger under en afhøring er med til at gøre den børnevenlig?

- Et børnevenligt afhøringslokale beliggende uden for retten.
- Børnevenlig adfærd hos alle.
- Kun få personer til stede ved afhøringen.
- Fravær af tiltalte eller andre parter.
- Kun én person afhører barnet.
- Der anvendes et sprog, som er tilpasset barnets alder og modenhed.
- Der anvendes hensigtsmæssige teknikker til udspørgning.
- Korte afhøringer af højst én times varighed.

AFHØRING

Hvilke foranstaltninger efter afhøringen medvirker til at gøre den børnevenlig?

- At give barnet feedback og information om de næste trin.
- Alle involverede fagpersoner aftaler opfølgningen.

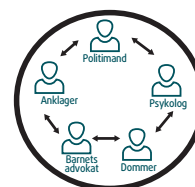
Barn

Fasen efter retssagen

Hvad kan der gøres for at undgå, at der bliver adskillige afhøringer?

- Tilrådsstilling af videooptagelser med henblik på at registrere vidnesbyrd (straffesager).
- Samarbejde og udveksling af oplysninger blandt alle involverede faggrupper.

Er én afhøring ikke tilstrækkelig, bør fagpersonerne være klar over, at der gælder følgende ved supplerende afhøringer:

- Et tillidsfuldt forhold til fagpersonen er endnu vigtigere, og afhøringen bør foretages af samme fagperson.
- Spørgsmål bør ikke gentages.
- Tilknyttede oplysninger bør deles mellem fagpersoner.

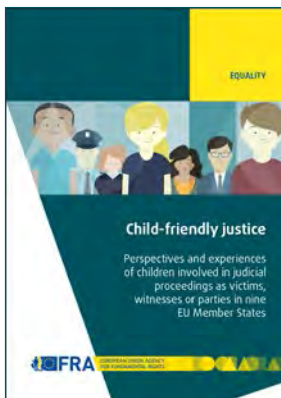
Hvilken opfølgning er der behov for?

- Yderligere støtte til barnet og familien.
- Oplysninger og redegørelse om afgørelsen og eventuel yderligere støtte.
- Korte tidsrum mellem høring og afgørelse; afgørelsen ledsages af oplysninger.

Hvad hvis der ikke bliver fulgt op?

- Sagen kan kun afsluttes, hvis der sikres og indberettes opfølgning.

Omkring 2,5 millioner børn deltager hvert år i retssager i hele Den Europæiske Union (EU) i forbindelse med forældrenes skilsmisse eller som ofre for eller vidner til forbrydelser. Skønt børnenes effektive deltagelse i sådanne sager er afgørende for at forbedre retsvæsenets funktion, volder retsvæsenets behandling af dem fortsat bekymring. Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder (FRA) har undersøgt, i hvilket omfang børns ret til at blive hørt, til at blive informeret, til at blive beskyttet og til ikkeforsøksbehandling opfyldes i praksis. Der blev herunder foretaget omfattende interviews med både fagpersoner og børn, der er involveret i retssager. Den første rapport indeholdt fagpersoners synspunkter. Den foreliggende rapport har fokus på børns perspektiver og indeholder deres synspunkter vedrørende faktorer, der hindrer deres fulde deltagelse, samt tiltag, der kan bidrage til at overvinde sådanne barrierer. Ligesom den første rapport understreger den, at der tilbagestår meget at gøre, før retsplejen i hele EU virkelig er børnevenlig.

Yderligere oplysninger

Se FRA's rapporter og websted om børnevenlig retspleje:

- FRA (2017): *Børnevenlig retspleje – perspektiver og erfaringer hos børn, der som ofre, vidner eller parter er involveret i retslige procedurer i ni EU-medlemsstater*. Publikationskontoret, Luxembourg.
- FRA (2017): *Børnevenlig retspleje – børns og fagpersoners perspektiver og erfaringer*. Sammendrag. Publikationskontoret, Luxembourg (foreligger på 23 EU-sprog).
- FRA (2015): *Børnevenlig retspleje – fagpersoners perspektiver og erfaringer med børns deltagelse i civil- og strafferetlige procedurer i ti EU-medlemsstater*. Publikationskontoret, Luxembourg.
- <http://fra.europa.eu/en/theme/rights-child>

FRA – DEN EUROPÆISKE UNIONS AGENTUR FOR GRUNDLÆGGENDE RETTIGHEDER

Schwarzenbergplatz 11 – 1040 Wien – Østrig
Tlf. +43 158030-0 – Fax +43 158030-699
fra.europa.eu – info@fra.europa.eu
[facebook.com/fundamentalrights](https://www.facebook.com/fundamentalrights)
[linkedin.com/company/eu-fundamental-rights-agency](https://www.linkedin.com/company/eu-fundamental-rights-agency)
twitter.com/EURightsAgency

Publikationskontoret

© Den Europæiske Unions Agentur
for Grundlæggende Rettigheder, 2018
Foto: © FRA

